Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο | Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας
ΠΔΕ02: Διδακτική Οικονομικών, Διοίκησης και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Οικονομία — Γ΄ Γυμνασίου

ΘΕΜΑ: *Απεριόριστες επιθυμίες σε έναν περιορισμένο πλανήτη: Η πρόκληση της επιβίωσης*

Κεφάλαιο 1

Κεφάλαιο 1: Το Οικονομικό Πρόβλημα

Εστίαση

Οι ανθρώπινες ανάγκες είναι **απεριόριστες** και συνεχώς εξελίσσονται, ενώ οι διαθέσιμοι πόροι (φυσικοί, ανθρώπινοι και οικονομικοί) είναι **περιορισμένοι.**

Η οικονομική επιστήμη μελετά τον τρόπο με τον οποίο άτομα και κοινωνίες λαμβάνουν αποφάσεις για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση αυτών των πόρων.

[Public]

Κεντρικό Ερώτημα

Πώς μπορεί μια κοινωνία να ιεραρχήσει τις ανάγκες της, όταν οι ανθρώπινες επιθυμίες είναι απεριόριστες αλλά οι διαθέσιμοι πόροι περιορισμένοι;

Στόχος της παρουσίασης είναι να απαντήσουμε σταδιακά σε αυτό το ερώτημα.

[Public]

Λέξεις – Κλειδιά

Επιθυμίες

Περιορισμένοι πόροι

Ανάγκες

Σπανιότητα

Επιλογή

Κόστος ευκαιρίας

Οικονομικό πρόβλημα

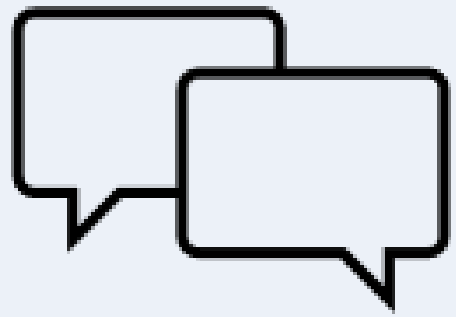
Βιώσιμη ανάπτυξη

Παραγωγικοί συντελεστές

Ιεράρχηση αναγκών

[Public]

Ας συζητήσουμε...

- Τι χρειάζεται πραγματικά ένας άνθρωπος για να ζήσει;
- Είναι όλες οι επιθυμίες μας εξίσου σημαντικές;
- Γιατί δεν μπορούμε να αποκτήσουμε όλα όσα θέλουμε;
- Αν είχατε περιορισμένο χρηματικό ποσό, πώς θα αποφασίζατε τι θα αγοράσετε;
- Πώς μπορεί μια κοινωνία να αποφασίσει ποιες ανάγκες θα καλύψει πρώτα;

[Public]

Το Οικονομικό Πρόβλημα

⚠ Γιατί προκύπτει;

- Οι ανθρώπινες ανάγκες είναι **απεριόριστες**.
- Οι διαθέσιμοι πόροι είναι **περιορισμένοι**.
- Δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν όλες οι ανάγκες ταυτόχρονα.

💡 Η Λύση

Γι' αυτό απαιτούνται **σωστές επιλογές**, θέσπιση **προτεραιοτήτων** και αποτελεσματική, ορθολογική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων.

[Public]

Οι Ανθρώπινες Ανάγκες

- **Αυξάνονται συνεχώς:** Νέες ανάγκες δημιουργούνται καθημερινά.
- **Μεταβάλλονται:** Αλλάζουν ανάλογα με την ηλικία και την εποχή.
- **Επηρεάζονται από την τεχνολογία:** Η τεχνολογική εξέλιξη δημιουργεί νέες καταναλωτικές συνήθειες.
- **Επηρεάζονται από το περιβάλλον:** Το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο διαμορφώνει τις προτιμήσεις.
- **Περιορισμός:** Δεν μπορούν να ικανοποιηθούν όλες ταυτόχρονα.

Ποια από τις σημερινές σας επιθυμίες είναι πραγματική ανάγκη και ποια όχι;

[Public]

Ιεράρχηση των Αναγκών

1. Βασικές Αναγκες

Ικανοποιούνται **πρώτα** για την επιβίωση:

- Τροφή & Νερό
- Στέγη
- Υγεία & Εκπαίδευση

2. Δευτερεύουσες Αναγκες

Καλύπτονται **στη συνέχεια**:

- Ψυχαγωγία & Διασκέδαση
- Αγορά πολυτελών αγαθών
- Ταξίδια & Αναψυχή

[Public]

Οι Παραγωγικοί Συντελεστές

Γη

Όλοι οι φυσικοί πόροι (έδαφος, νερό, ορυκτά) που προσφέρονται από τη φύση.

Εργασία

Η σωματική και πνευματική προσπάθεια των ανθρώπων για την παραγωγή.

Κεφάλαιο

Τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή άλλων αγαθών (μηχανήματα, κτίρια).

Επιχειρηματικότητα

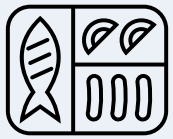
Η ικανότητα συνδυασμού των άλλων τριών συντελεστών για την παραγωγή.

* Οι παραγωγικοί συντελεστές είναι περιορισμένοι και γι' αυτό πρέπει να χρησιμοποιούνται με υπευθυνότητα.

[Public]

Η Στενότητα των Πόρων

Παραδείγματα περιορισμένων πόρων:

- Νερό
- Ενέργεια
- Χρόνος
- Χρήματα
- Πρώτες ύλες

Η **στενότητα** σημαίνει ότι οι διαθέσιμοι πόροι δεν επαρκούν για να καλύψουν όλες τις ανθρώπινες ανάγκες.

Η στενότητα οδηγεί πάντα στην ανάγκη επιλογών.

Ποιος είναι ο πιο περιορισμένος πόρος στη δική σας καθημερινότητα; Χρόνος, χρήματα ή κάτι άλλο;

[Public]

Διαδικασία Λήψης Οικονομικών Αποφάσεων

1

Αναγνώριση

Εντοπισμός της συγκεκριμένης ανάγκης.

2

Αναζήτηση

Εύρεση εναλλακτικών επιλογών.

3

Σύγκριση

Αξιολόγηση των διαθέσιμων λύσεων.

4

Εκτίμηση

Υπολογισμός κόστους και οφέλους.

5

Επιλογή

Λήψη της καλύτερης δυνατής απόφασης.

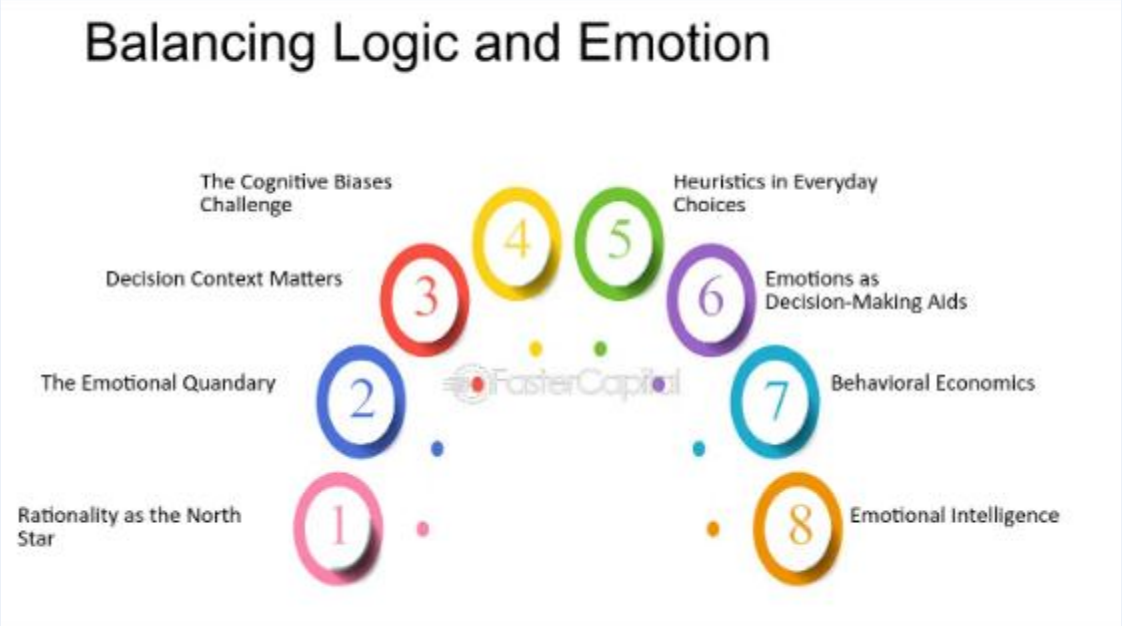
[Public]

Κόστος Ευκαιρίας

Κάθε επιλογή συνεπάγεται την εγκατάλειψη κάποιας άλλης εναλλακτικής.

> Το κόστος ευκαιρίας είναι η αξία της καλύτερης εναλλακτικής που θυσιάστηκε/δεν επιλέχθηκε.

Παράδειγμα: Αν αγοράσω ένα νέο κινητό τηλέφωνο, ίσως δεν μπορώ να διαθέσω τα ίδια χρήματα για ένα ταξίδι ή για αποταμίευση.

Μπορείτε να σκεφτείτε αντίστοιχα παραδείγματα της καθημερινότητας σας;

[Public]

Παράδειγμα από την Καθημερινή Ζωή

Μια οικογένεια διαθέτει **συγκεκριμένο χρηματικό ποσό** κάθε μήνα. Πρέπει να αποφασίσει πώς θα το κατανείμει:

- Λογαριασμοί
- Τρόφιμα
- Ψυχαγωγία
- Εκπαίδευση
- Αποταμίευση
- Διακοπές

[Public]

Παράδειγμα: Μαθητικός Προϋπολογισμός

50€

Διαθέσιμο Χρηματικό Ποσό

Εναλλακτικές Επιλογές:

- Νέα ακουστικά
- Βιβλία
- Αθλητικός εξοπλισμός
- Αποταμίευση μέρους των χρημάτων

* Κάθε επιλογή έχει διαφορετικό κόστος ευκαιρίας!

[Public]

Τα Βασικά Οικονομικά Ερωτήματα

1. Τι;

Τι αγαθά και υπηρεσίες θα παραχθούν;

2. Πώς;

Με ποια τεχνολογία και συνδυασμό πόρων;

3. Για ποιον;

Πώς θα διανεμηθούν τα προϊόντα στην κοινωνία;

Ποιο από τα τρία ερωτήματα θεωρείτε ως το δυσκολότερο για ένα κράτος και γιατί;

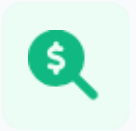
[Public]

Υπεύθυνη Κατανάλωση

Ανάγκες vs Επιθυμίες

Αγοράζει όσα πραγματικά χρειάζεται και αποφεύγει τις παρορμητικές αγορές.

Έρευνα Αγοράς

Συγκρίνει συστηματικά προϊόντα, ποιότητα και τιμές πριν αποφασίσει.

Σεβασμός & Βιωσιμότητα

Σέβεται το περιβάλλον και χρησιμοποιεί ορθολογικά τους διαθέσιμους πόρους.

Για ποιούς λόγους είναι σημαντικό να καταναλώνουμε υπεύθυνα;

[Public]

Βιώσιμη Χρήση των Πόρων

- Εξοικονόμηση ενέργειας
- Ανακύκλωση & Επαναχρησιμοποίηση
- Μείωση της σπατάλης
- Υπεύθυνη κατανάλωση
- Προστασία του περιβάλλοντος

Στόχος: Η κάλυψη των σημερινών αναγκών χωρίς να στερούνται πόροι οι επόμενες γενιές.

Η βιωσιμότητα αποτελεί πρακτική απάντηση στο οικονομικό πρόβλημα; Αν ναι γιατί;

[Public]

Δραστηριότητα σε Ομάδες

Ιεραρχήστε τις παρακάτω ανάγκες μιας οικογένειας:

Τρόφιμα	Ηλεκτρικό ρεύμα	Internet	Φροντιστήριο
Διακοπές	Νέο αυτοκίνητο	Ψυχαγωγία	

Να αιτιολογήσετε τις επιλογές της ομάδας σας!

[Public]

Βασικά Συμπεράσματα

- Οι ανθρώπινες ανάγκες είναι **απεριόριστες**.
- Οι διαθέσιμοι πόροι είναι **περιορισμένοι**.
- Κάθε οικονομική επιλογή συνεπάγεται **κόστος ευκαιρίας**.
- Η σωστή **ιεράρχηση των αναγκών** οδηγεί σε καλύτερες αποφάσεις.
- Η **υπεύθυνη διαχείριση των πόρων** συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην ποιότητα ζωής.
- Η **οικονομική σκέψη** δεν αφορά μόνο τα χρήματα, βοηθά τους ανθρώπους και τις κοινωνίες να λαμβάνουν υπεύθυνες αποφάσεις σε έναν κόσμο περιορισμένων πόρων.

[Public]

Ευχαριστώ πολύ!

«Απεριόριστες επιθυμίες σε έναν περιορισμένο πλανήτη:
Η πρόκληση της επιβίωσης»